

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI**

DIREKTORAT ZA DELOVNA RAZMERJA IN PRAVICE IZ DELA

Štukljeva cesta 44, 1000 Ljubljana

T: 01 369 77 08

F: 01 369 78 32

E: gp.mddsz@gov.si

www.mddsz.gov.si

Urad Vlade RS za komuniciranje
Gregorčičeva 25
1000 Ljubljana

gp.ukom@gov.si

Številka: 1001-404/2019/2

Datum: 4. 7. 2019

Zadeva: Predlagam.vladi.si predlog 10084-142: Konec prekariatu – t. i. prikritemu delovnemu razmerju

Spoštovani,

preko spletnega orodja predlagam.vladi.si nam je bil posredovan predlog, ki se nanaša na prekarno delo in odpravo prikritih delovnih razmerij. V zvezi s podanim predlogom v nadaljevanju podajamo pojasnila v okviru pristojnosti Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo).

Splošno delovnopravno izhodišče iz katerega izhajamo na ministrstvu je, da mora za **zakonito opravljanje dela obstajati pravna podlaga na podlagi katere se takšno delo lahko tudi opravlja**. Pri izbiri pravne podlage za delo oziroma izvajanje dejavnosti je **potrebno upoštevati naravo dela oziroma dejavnosti**. Hkrati pa je potrebno upoštevati tudi **(specifične) pogoje za opravljanje določenega dela oziroma dejavnosti**.

Z vidika splošne delovnopravne ureditve v Zakonu o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US in 22/19 – ZPosS; v nadaljnjem besedilu: ZDR-1) naj pojasnimo, da ZDR-1 ne ureja vseh pravnih razmerij, v katerih ena oseba za drugo opravlja določeno delo, ampak le tista, ki jih je mogoče opredeliti kot delovna razmerja. Delovno razmerje se praviloma vzpostavi s sklenitvijo pisne pogodbe o zaposlitvi med delavcem in delodajalcem, pravno razmerje pa se šteje za delovno razmerje tudi, če med pogodbenima strankama ni sklenjena pogodba o zaposlitvi, v kolikor v njem obstajajo elementi delovnega razmerja, določeni v ZDR-1. **Elementi, po katerih se delovno razmerje loči od drugih, civilno-pravnih pogodbenih razmerij, so naslednji:** gre za razmerje med delavcem in delodajalcem, ki je prostovoljno, delavec se vključi v organiziran delovni proces delodajalca, delo opravlja za plačilo, osebno, nepretrgano in po navodilih ter pod nadzorom delodajalca. Bistveno je, da delavec opravlja delo v odvisnem (podrejenem) razmerju do delodajalca, kot del delovnega procesa, ki ga organizira delodajalec, ki tudi nosi odgovornost za uspeh podjetja. Zato je v ZDR-1 določeno pravilo, da v kolikor so v konkretnem razmerju ti elementi podani, se domneva, da gre za delovno razmerje z vsemi pravicami in obveznostmi,

čep rav med strankama ni sklenjena pisna pogodba o zaposlitvi (drugi odstavek 13. člena ZDR-1).

Splošna delovna zakonodaja je torej jasna in v primerih, ko so podani elementi delovnega razmerja, **ne dopušča svobodne izbire delodajalcev in delavcev o podlagi za opravljanje dela**. V kolikor pa elementi delovnega razmerja niso podani, slovenska zakonodaja dopušča druge oblike za opravljanje dela. Delo se lahko opravlja npr. na podlagi pogodb civilnega prava (pogodba o delu, avtorska pogodba), opravljanje dejavnosti v okviru gospodarskih subjektov (npr. s.p...), delo pa se pod določenimi pogoji, urejenimi v Zakonu o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni listu RS, št. 32/14 in 47/15 – ZZSDT), lahko opravlja tudi v obliki osebnega dopolnilnega dela, kratkotrajnega dela, sorodstvene pomoči.....

Dalje želimo v zvezi s podanim predlogom izpostaviti, da **prekarizacijo na ministrstvu dojemamo predvsem kot enega izmed obrazov porasta atipičnih oblik dela, ki prinaša negativne posledice, in to tako na mikro kot na makro ravni**. Na mikro ravni govorimo o negativnih učinkih prekarizacije kot odsotnosti minimalne pravne, ekonomske in socialne varnosti delavcev. Na makro ravni pa gre za učinke prekarizacije na obstoj in vzdrževanje sistemov socialne varnosti ter davčno politiko. Kljub temu, da se določeni elementi prekarnosti lahko pojavijo tudi v delovnem razmerju, pa ocenjujemo da največja tveganja za prekarnost izhajajo iz uporabe atipičnih oblik dela.

Da bi lahko ministrstvo pridobilo celovit multidisciplinarni vpogled v stanje prekarnosti v Sloveniji na način, da se ugotovi obseg, značilnosti in primerjava z drugimi državami EU in da se lahko na podlagi celovitega vpogleda v prekarno delo v Sloveniji oblikuje predloge za omejevanje negativnih učinkov prekarnosti za posameznika in družbo v celoti, je pristopilo k sofinanciranju raziskovalnega projekta »Multidisciplinarna analiza prekarnega dela: pravni, ekonomski, socialni in zdravstveno varstveni vidiki (MAPA)«. Gre za skupni projekt treh slovenskih univerz, ki temelji na multidisciplinarnem pristopu raziskovanja v vseh fazah raziskovanja, s čimer želimo doseči sintezo in preseči različne pristope glede opredelitve koncepta prekarnega dela. Projekt MAPA naslavlja diskusijo, da ni vsako atipično delo že kot tako prekarno, niti ni zadosten ukrep za preprečevanje nastanka prekarnosti zgolj enostavna razširitev določene značilnosti standardne zaposlitve na prekarno delo, ker je prekarnost veliko bolj kompleksen problem.

Nenazadnje naj poudarimo, da želimo z vidika sistemskega pristopa k izpostavljeni problematiki pripraviti celovit nabor ukrepov za odpravo prekarnosti, ki se bodo oblikovali v okviru Medresorske delovne skupine za načrtovanje in izvedbo ukrepov proti prekarnosti, katere delo teče vzporedno s projektom MAPA.

S spoštovanjem,

Pripravila:
mag. Darija Perše Zoretič
sekretarka

Damjan Mašera
vodja Sektorja za delovna razmerja
druge oblike dela

mag. Katja Rihar Bajuk
GENERALNA DIREKTORICA